

e-Govern, participació en xarxa i govern obert

Ismael Peña-López

@ictlogist

Diplomatura de Postgrau en govern obert local.
23 de maig de 2018, Escola d'Electes, ACM

PART I

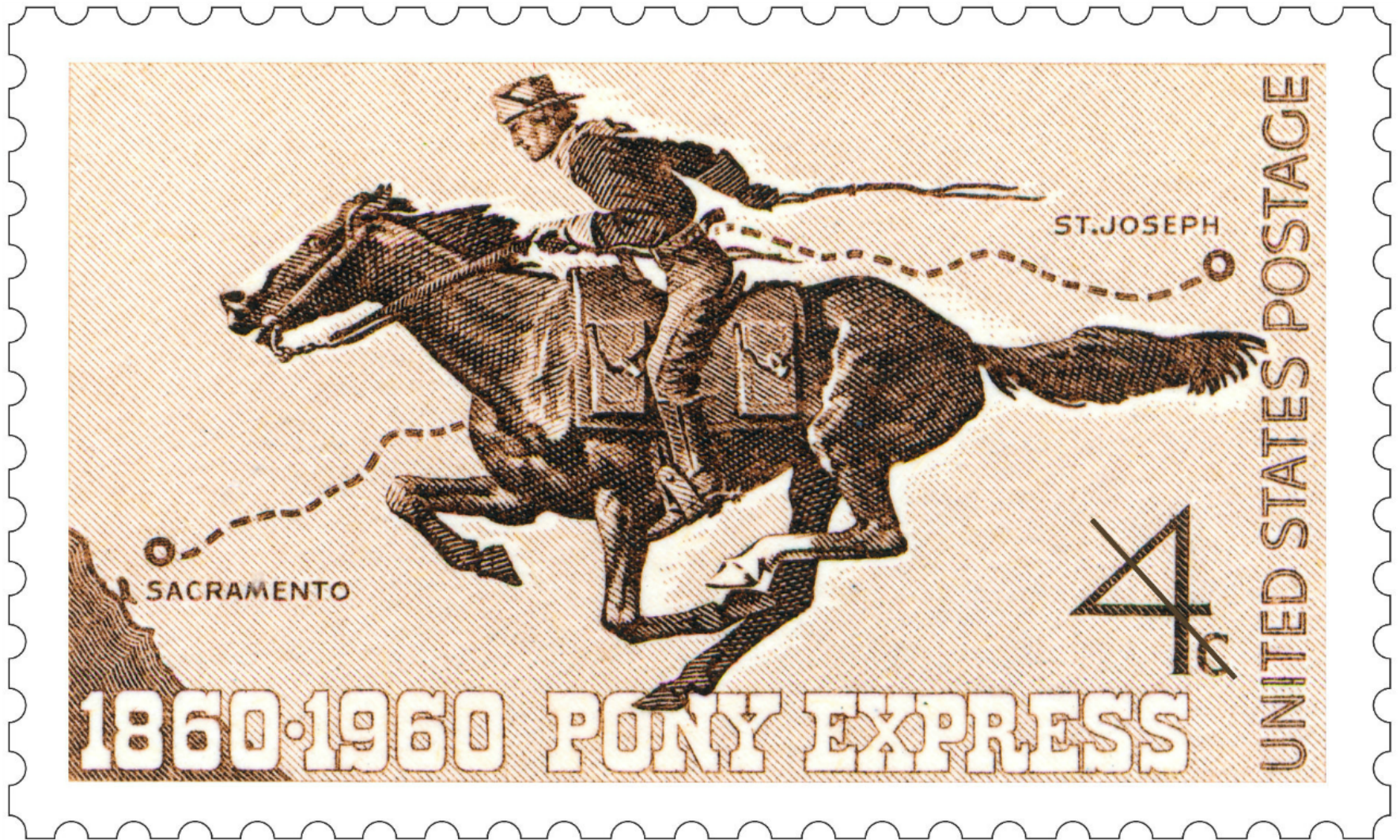
Context

Participar!?

El cost de la informació

El cost de la comunicació

El cost de la participació

Context de múltiples crisis

LAS CUENTAS DE LAS FILIALES ESPAÑOLAS DE LOS GIGANTES TECNOLÓGICOS

En millones de euros

	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012
Google Spain	38,36	41,64	-0,16	0,25	-0,11	0,25	0,03	-1,66	-0,07	-1,41
Apple Marketing Iberia	17,75	20,31	6,99	6,18	7,15	6,56	-2,49	-2,58	4,66	3,98
Apple Retail Spain	76,36	142,02	0,42	-22,22	0,36	-22,21	-0,14	6,55	0,22	-15,66
Amazon Spain Fulfillment	0,31	10,59	0,00	0,15	0,00	0,13	0,00	-0,18	0,00	-0,05
Amazon Spain Services	60,95	64,27	-16,56	-15,22	-14,39	-31,19	-4,15	7,57	-18,55	-23,61
Facebook Spain	1,76	2,08	0,13	0,15	0,13	0,16	-0,04	-0,05	0,09	0,11
Yahoo	17,19	18,37	0,71	0,29	0,46	0,32	0,00	0,00	0,46	0,32
eBay Spain	0,44	1,83	0,03	0,13	0,04	0,13	0,00	-0,04	0,04	0,10
Microsoft International Holdings Spain	264,57	276,71	27,68	29,63	-99,57	31,31	28,17	-10,87	-0,07	20,44
Microsoft Ibérica **	157,63	159,85	14,48	14,92	15,06	15,61	-6,14	-6,12	8,92	9,50

* Las cifras de impuestos aparecen en negativo cuando son impuestos a pagar y en positivo cuando son a favor de la empresa por tratarse de impuestos a compensar en el futuro.

** Las cifras de Microsoft Ibérica no se suman en el total porque es filial de Microsoft International Holdings Spain y sus cuentas están ya consolidadas en esa sociedad. Las dos sociedades de Apple y las dos de Amazon, en cambio, son independientes entre sí.

Jiménez, M. (2014). Los siete gigantes de Internet pagan en España solo un millón en impuestos
http://economia.elpais.com/economia/2014/01/18/actualidad/1390071860_568641.html

cost d'enviar
una samarreta
de la Xina a Europa:
<0,01€

Curry, A. (2013). The Box That Built the Modern World

<http://nautil.us/issue/3/in-transit/the-box-that-built-the-modern-world>

Crisi(s)

Globalització i
crisi funcional

de les institucions
dels estats-nació.

Societat Industrial

Escassetat

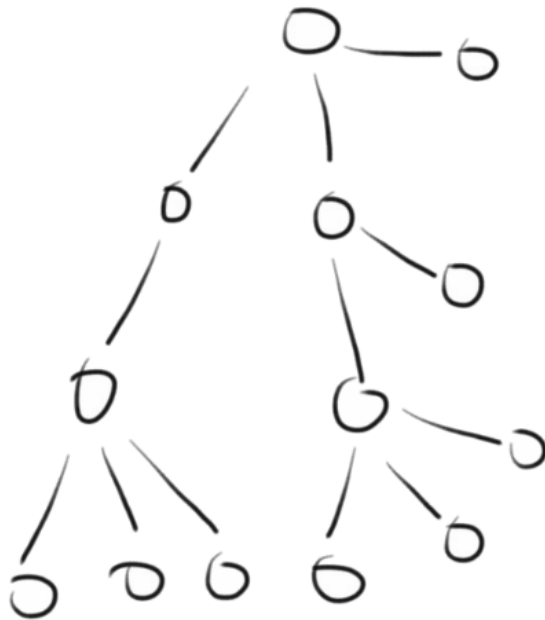
+ Costos de Transacció

=

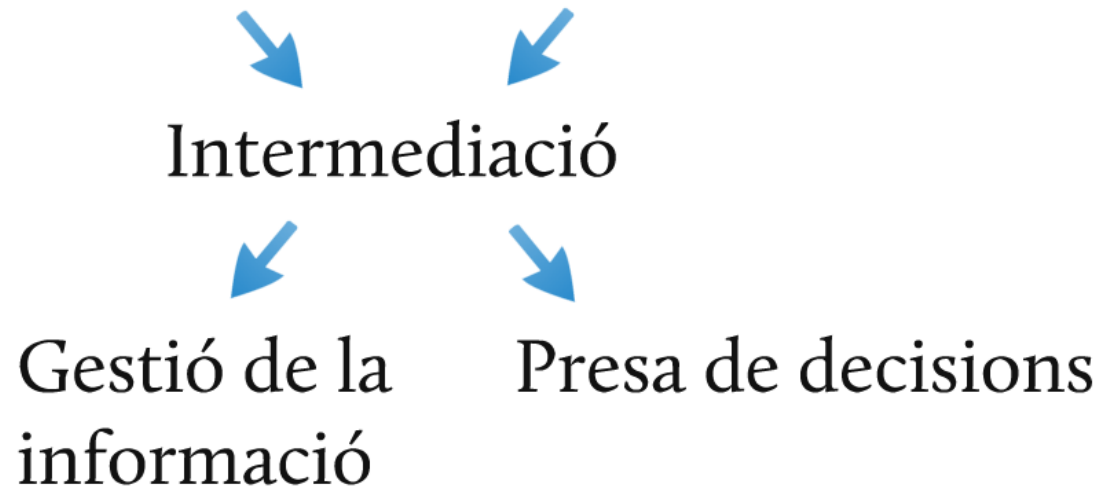
Intermediació

Intermediació

La jerarquia és eficaç i eficient

Escassetat   Costos de transacció

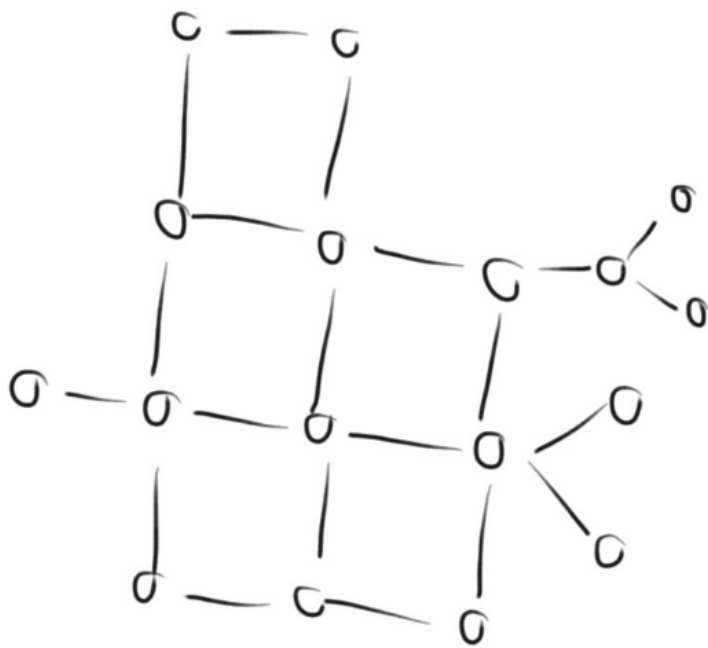
Societat Digital

~~Escassetat
+ Costos de Transacció
=~~

Intermediació?

Intermediació?

Les xarxes són eficaces i eficients

Escalabilitat ~~Costos de transacció~~

Facilitació

Gestió del

coneixement

Preses de

decisions

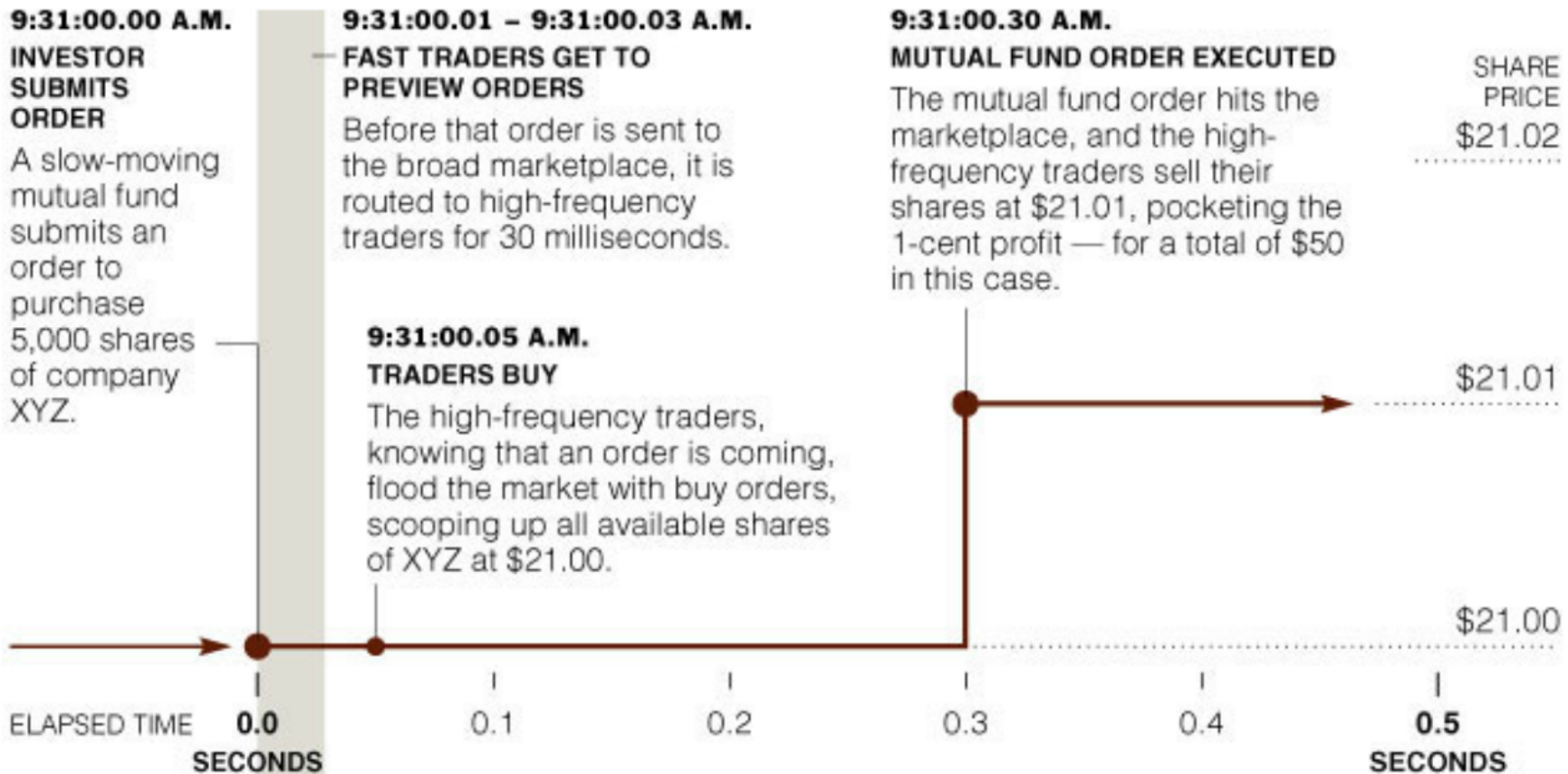
Crisi(s)

Digitalització i
crisi organitzacional

de les institucions
de la societat industrial.

The Thirty-Millisecond Advantage

In high-frequency trading, computers buy and sell stocks lightning fast. Some marketplaces, like Nasdaq, often offer such traders a peek at orders for 30 milliseconds — 0.03 seconds — before they are shown to everyone else. This allows traders to profit by very quickly trading shares they know will soon be in high demand. Each trade earns pennies, sometimes millions of times a day.

THE NEW YORK TIMES

Duhigg, C. (2009). Stock Traders Find Speed Pays, in Milliseconds

<http://www.nytimes.com/2009/07/24/business/24trading.html?ref=highfrequencyalgorithmictrading>

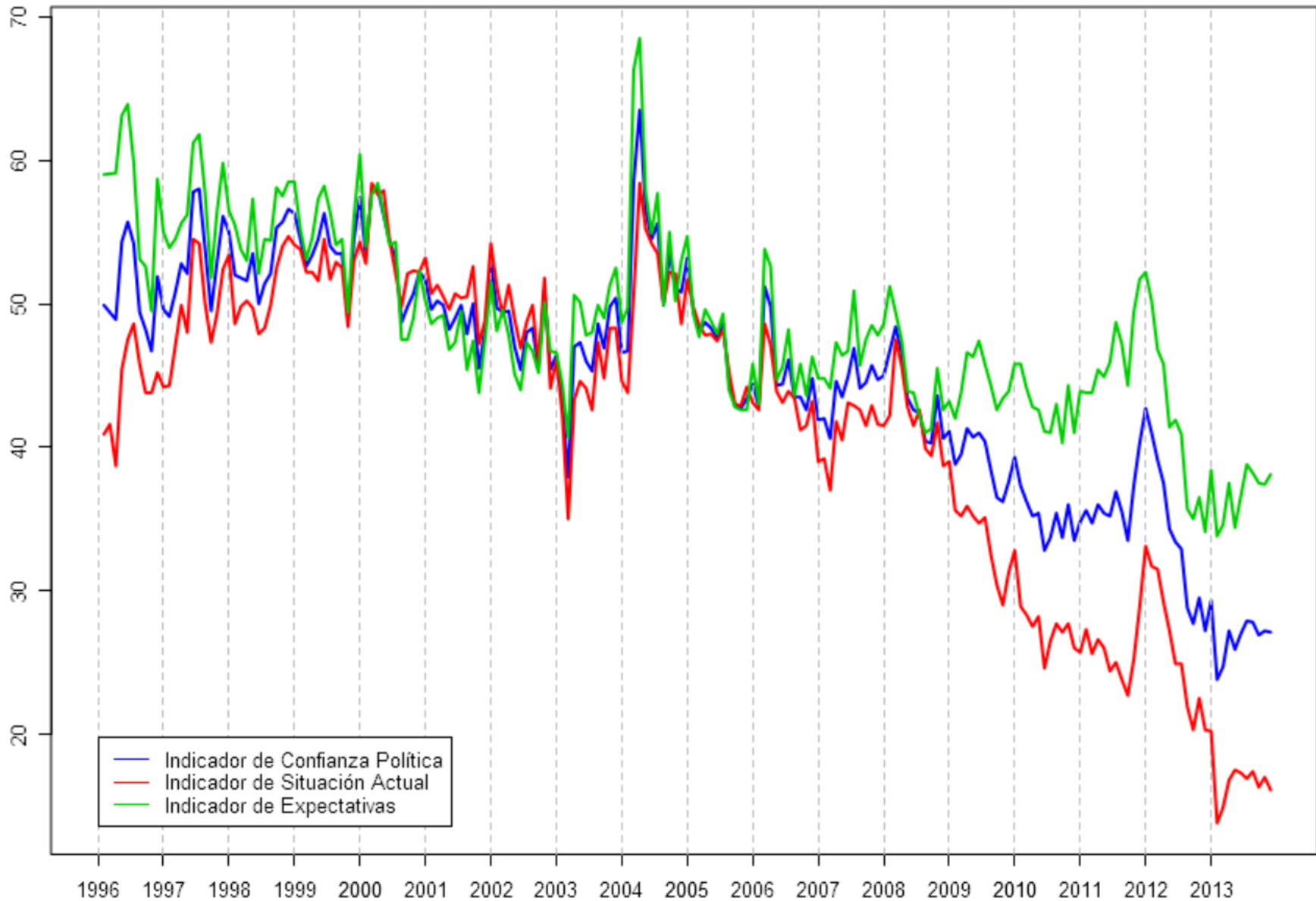

Crisi(s)

Crisi financera i
crisi de governança

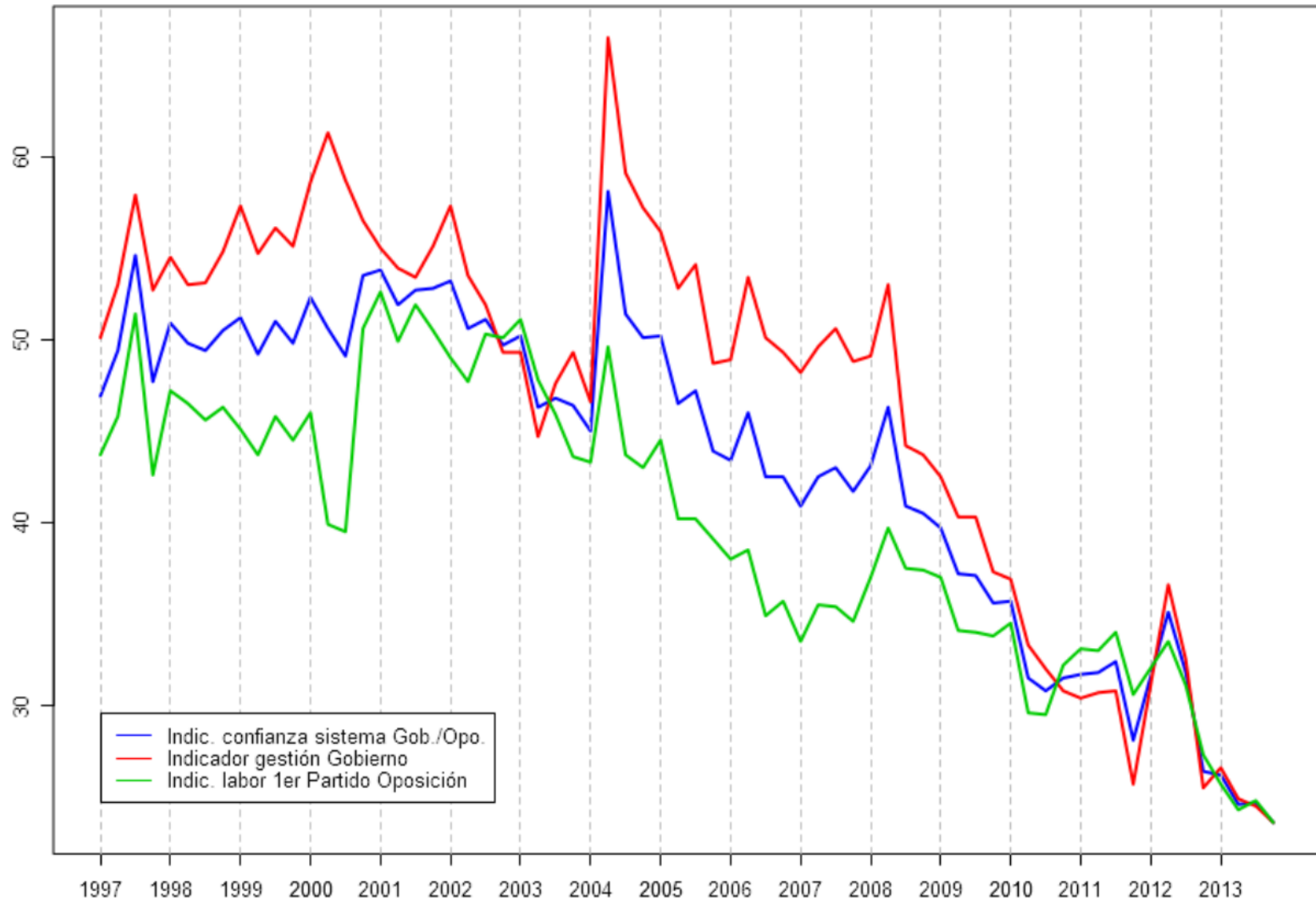
de les institucions
en una societat empoderada.

INDICADORES DE LA SITUACIÓN POLÍTICA. Series originales

Centro de Investigaciones Sociológicas (2014). Gráfico de los indicadores de la situación política http://www.cis.es/cis/opencms/ES/II_barometros/Indicadores_PI/documentos/serPol.html

INDICADORES DEL SISTEMA GOBIERNO/OPOSICIÓN. Series originales

Centro de Investigaciones Sociológicas (2014). Gráfico de los indicadores del sistema político http://www.cis.es/cis/opencms/ES/II_barometros/Indicadores_PI/documentos/serGobOpo.html

Crisi(s)

Partitocràcia i
crisi de legitimitat

de les institucions
en la democràcia representativa.

Política i Internet

(la teoria...)

Més Internet, més informació, més participació
(Borge et al., 2012; Horrigan, 2004).

Més Internet, més crítics (Padró-Solanet, 2010).

Més Internet, participació crítica/extrarepresentativa
(Christensen 2011; Cantijoch, 2009).

Nous espacis polítics (Lefebvre, 1991; Martínez Roldán,
2011; Castells, 2009, 2012; Echeverría, 1999).

Peña-López, I. (2014). "Casual politics: del clicktivismo a los movimientos emergentes y el reconocimiento de patrones". In Cotarelo, R. & Olmeda, J.A. (Eds.), La democracia del siglo XXI. Política, medios de comunicación, internet y redes sociales. Madrid: Centro de Estudios Políticos y Constitucionales.

Major eficàcia de la política interna (Colombo et al., 2012).

Leetocràcia, Goverati, nuclis durs i para-institucions (Breindl & Gustafsson, 2011; Breindl, 2012; Peña-López, 2011; Peña-López et al., 2013).

Noves relacions amb els mitjans i comunicació (Kelly, 2008).

Democràcia silenciosa, democràcia extra-representativa (Font et al., 2012; Hibbing & Theiss-Morse, 2002).

Peña-López, I. (2014). "Casual politics: del clicktivismo a los movimientos emergentes y el reconocimiento de patrones". In Cotarelo, R. & Olmeda, J.A. (Eds.), *La democracia del siglo XXI. Política, medios de comunicación, internet y redes sociales*. Madrid: Centro de Estudios Políticos y Constitucionales.

Participació offline vs.? online

(Smith, 2013; Rainie et al., 2011; Obar, 2012).

Comunitats virtuals polítiques i comunitats obertes

(Fuster & Subirats, 2012; Kelly, 2008).

Mobilització, reforç i noves vies

(Norris, 2011; Peña-López et al., 2013).

Clictivisme i lurkers

(Morozov, 2011; Nonneke et al., 2003; Ogilvy et al., 2011).

Peña-López, I. (2014). "Casual politics: del clicktivismo a los movimientos emergentes y el reconocimiento de patrones". In Cotarelo, R. & Olmeda, J.A. (Eds.), *La democracia del siglo XXI. Política, medios de comunicación, internet y redes sociales*. Madrid: Centro de Estudios Políticos y Constitucionales.

Noves accions polítiques
(De Marco & Robles Morales, 2012)

Democràcia silenciosa, democràcia de processos
(Hibbing & Theiss-Morse, 2002; Font et al., 2012).

La “sortida” com a “veu” (Hirschman, 1970).

De la futilitat al big data (Hirschman, 1991).

Peña-López, I. (2014). “Casual politics: del clicktivismo a los movimientos emergentes y el reconocimiento de patrones”. In Cotarelo, R. & Olmeda, J.A. (Eds.), *La democracia del siglo XXI. Política, medios de comunicación, internet y redes sociales*. Madrid: Centro de Estudios Políticos y Constitucionales.

PART II

Governança

Governança?

Desenvolupament socioeconòmic

Desenvolupament
socioeconòmic

Recursos
individuals

Desenvolupament
socioeconòmic

Recursos
individuals

Elecció
objectiva

Canvi en els valors

Desenvolupament
socioeconòmic

Recursos
individuals

Canvi en els valors

Valors
emancipadors

Desenvolupament
socioeconòmic

Recursos
individuals

Elecció
objectiva

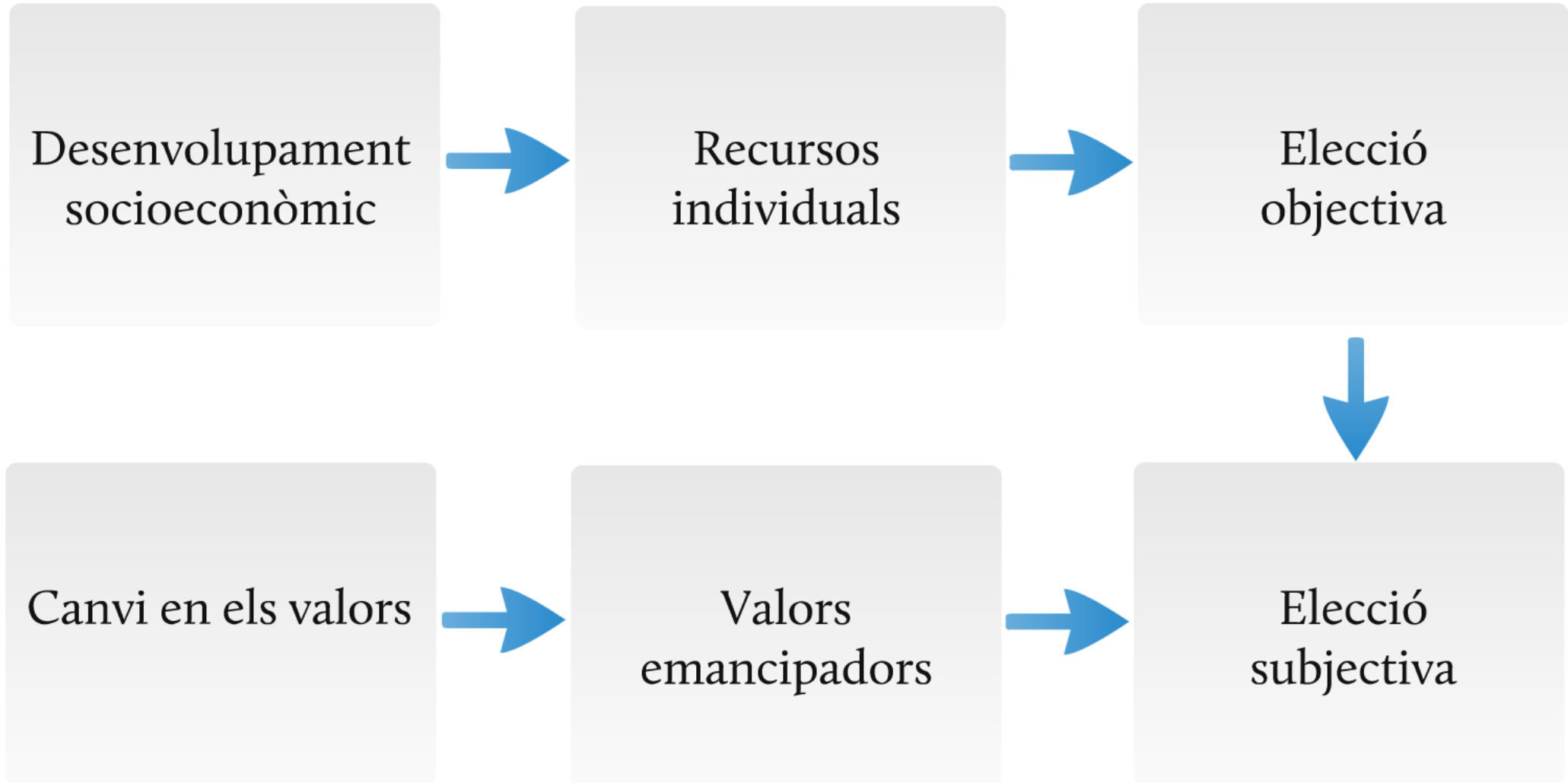
Canvi en els valors

Valors
emancipadors

Elecció
subjectiva

Democratització

Canvi en els valors

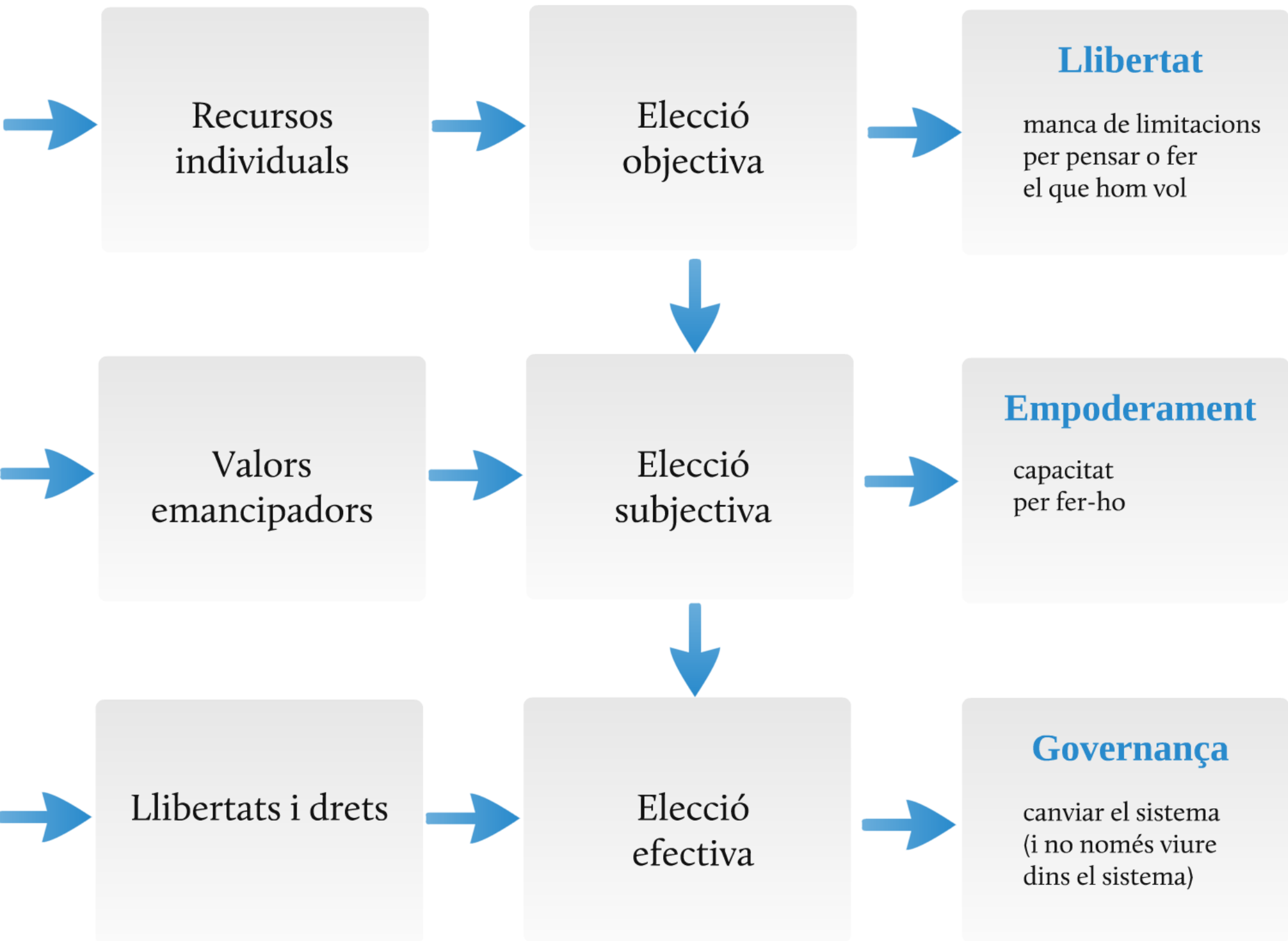

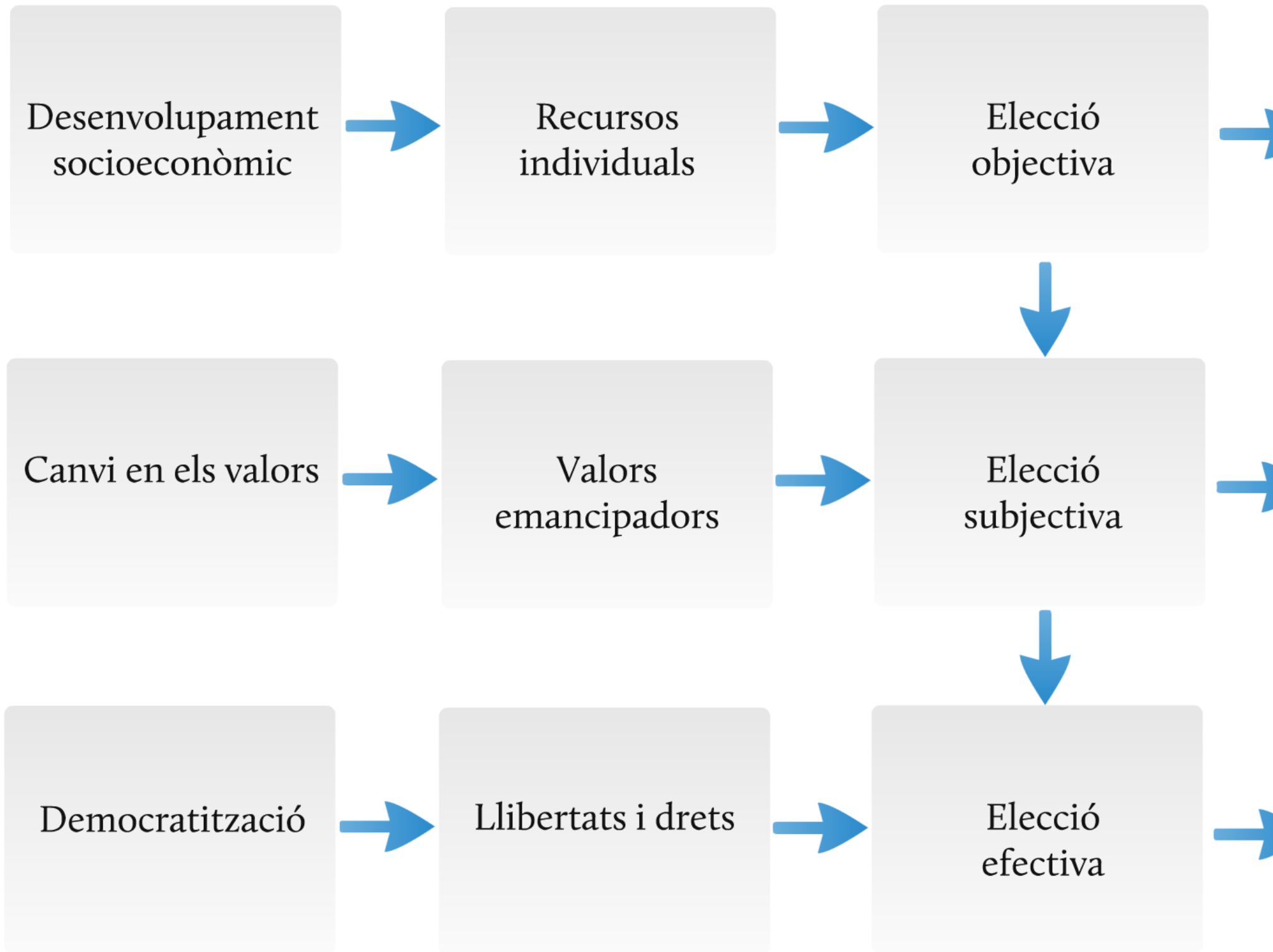
Valors
emancipadors

Democratització

Llibertats i drets

Què és

govern (ança)

Vot
Establir
preferències

Avaluació Rendició de comptes

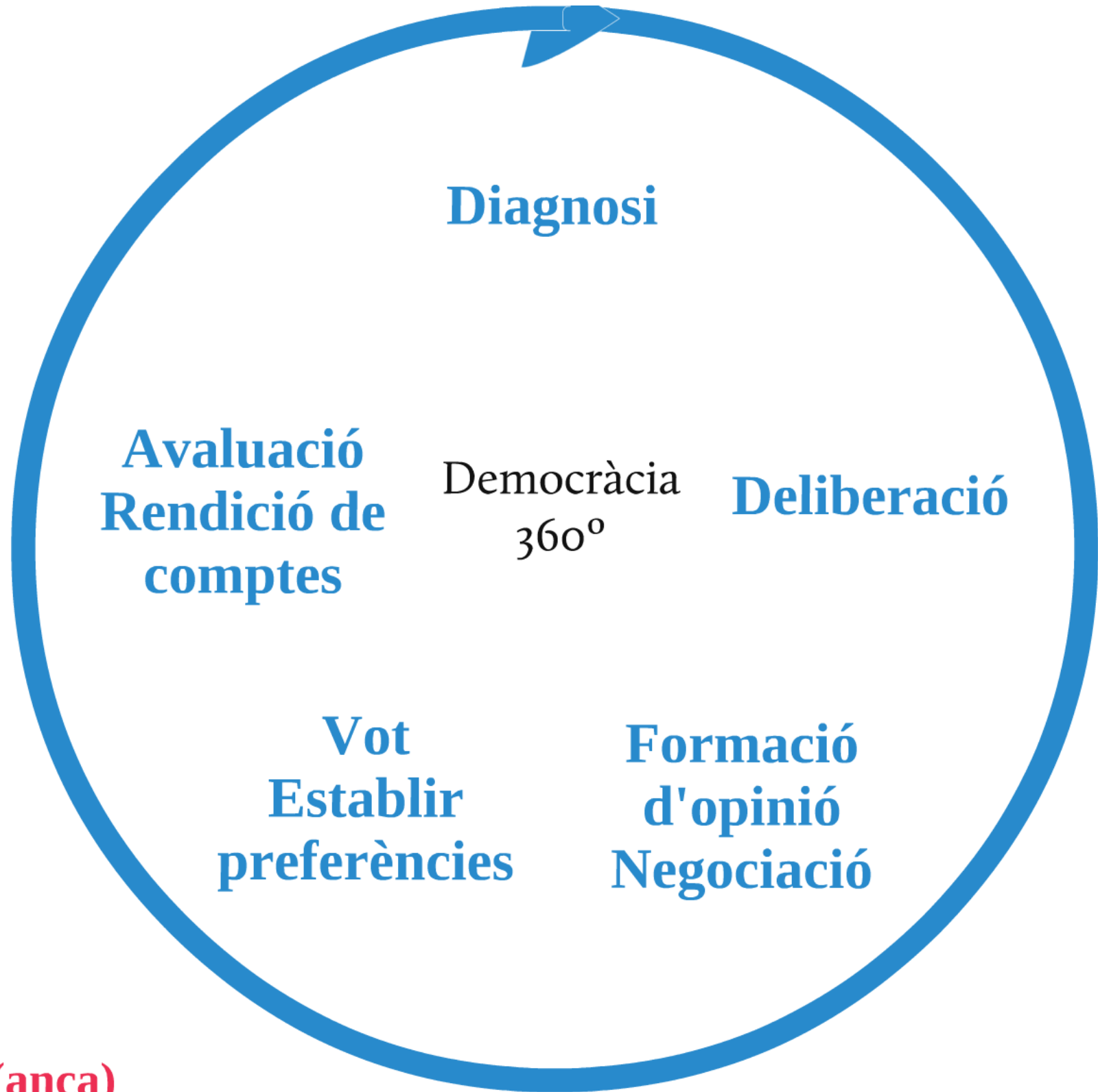

Diagnosi

Deliberació

**Formació
d'opinió
Negociació**

Juguem?

Tauler per al joc:

Peña-López, I. (2018). *e-Govern, participació en xarxa i govern obert*. Diplomatura de Postgrau en govern obert local. 23 de maig de 2018, Escola d'Electes, ACM. Barcelona: FAAEE.

<http://w.ictlogy.net/356I>

PART II

Govern Obert

Què és

govern(ança)

obert(a)

Transparència

Participació

Col·laboració

Transparència

Participació

Col·laboració

Transparència

**Obrir
les dades**

Participació

**Comentar
una política**

Col·laboració

**Votar una
proposta**

Transparència

**Obrir
les dades**

**Dades
hàbits
horaris**

Participació

**Comentar
una política**

**Jornada
intensiva
a l'escola**

Col·laboració

**Votar una
proposta**

**Grup pilot
amb profes
i famílies**

(...)

Govern Obert: un cas pràctic

**Escolta
Activa**

**Blogs
ciutadans**

**Xarxes
ciutadans**

Participació

**Escolta
Activa**

**Blogs
ciutadans**

**Xarxes
ciutadans**

Tàcita

**Blogs
projectes**

**Blogs
tècnics**

**Xarxes
socials
tècnics**

**Organitza-
cions**

Col·laboració

Tàcita

Blogs
projectes

Blogs
tècnics

Xarxes
socials
tècnics

Organitza-
cions

Tàcita

**Blogs
projectes**

**Blogs
tècnics**

**Xarxes
socials
tècnics**

**Organitza-
cions**

Quadre de comandament

**Petjada
política**

Transparència

Quadre de comandament

Petjada
política

Comunicació

Publicitat

META Govern Obert

Comunicació

Publicitat

Transparència

Quadre de comandament

Petjada política

Participació

Escolta Activa

Blogs ciutadans

Xarxes ciutadans

META Govern Obert

Comunicació

Publicitat

Col·laboració

Tàcita

Blogs projectes

Blogs tècnics

Xarxes socials tècnics

Organitzacions

xes
anes")

Tàcita

Blogs
projectes

Blogs
tècnics

Xarxes
socials
projectes

Xarxes
socials
tècnics

Xarxes
socials
polítics

Què → Qui → On

Plataformes

Organitza-
cions

Xarxes socials polítics

Què → Qui → On

xes
anes")

Tàcita

Blogs
projectes

Blogs
tècnics

Xarxes
socials
projectes

Xarxes
socials
tècnics

Xarxes
socials
polítics

Què → Qui → On

Plataformes

Organitza-
cions

Explícita

Xarxes
("humanes")

Col·laboració

Explícita

Xarxes
("humanes")

Tàcita

Blogs
projectes

Blogs
tècnics

Xarxes
socials
projectes

Xarxes
socials
tècnics

Xarxes
socials
polítics
Què → Qui → On

Plataformes

Organitza-
cions

Arxiu

**Dades
Obertes**

Quadre de comandament

**Petjada
política**

Transparència

Arxiu

Dades
Obertes

Quadre de comandament

Petjada
política

Explícita

Xarxes
("humanes")

Espais
ciutadans

Instruments

Tàcita

Blogs
projectes

Blogs
tècnics

Xarxes
socials
projectes

Xarxes
socials
tècnics

Plataformes

Organitza-
cions

Infrastruct.

**Eines
obertes**

**Protocols
oberts**

META Govern Obert

Infrastruct.

Eines
obertes

Protocols
oberts

Comunicació

Publicitat

Explícita

Xarxes
("humanes")

Espais
ciutadans

Instruments

Blogs
projectes

Xarxes
socials
projectes

Plataformes

O

Tàcita

**Blogs
projectes**

**Blogs
tècnics**

**Blogs
polítics**

Fonts → Reflexions → Accions

**Xarxes
socials
projectes**

**Xarxes
socials
tècnics**

**Xarxes
socials
polítics**

Què → Qui → On

Plataformes

**Organitza-
cions**

Blogs políticos

Fonts → Reflexions → Accions

Tàcita

**Blogs
projectes**

**Blogs
tècnics**

**Blogs
polítics**

Fonts → Reflexions → Accions

**Xarxes
socials
projectes**

**Xarxes
socials
tècnics**

**Xarxes
socials
polítics**

Què → Qui → On

Plataformes

**Organitza-
cions**

Arxiu

Documents

**Dades
Obertes**

Interoperabilitat

Tècnica

Política

**Formal
reactiva**

**Sessions
plenàries**

Comissions

Participació

Formal reactiva

Sessions
plenàries

Comissions

Escolta Activa

Blogs
ciutadans

Xarxes
ciutadans

Quadre de comandament

**Petjada
política**

**Pressupostos
oberts**

**Petjada
legislativa**

**Visualització
de dades**

Capacitació

**Foment de la
demanda**

**Formació
intermediaris**

Infrastruct.

**Eines
obertes**

**Protocols
oberts**

T

E

Explícita

Institucions

Xarxes
("humanes")

Blogs
project

Espais
ciutadans

Instruments

Xarxe
social
project

Formal reactiva

**Sessions
plenàries**

Comissions

Formal proactiva

**Pressupostos
participatius**

**Plans de
govern**

Escolta Activa

**Blogs
ciutadans**

**Xarxes
ciutadans**

Participació

**Formal
reactiva**

**Sessions
plenàries**

Comissions

**Formal
proactiva**

**Pressupostos
participatius**

**Plans de
govern**

**Escolta
Activa**

**Blogs
ciutadans**

**Xarxes
ciutadans**

Tàcita

**Blogs
projectes**

**Blogs
tècnics**

**Blogs
polítics**

Fonts → Reflexions → Accions

**Xarxes
socials
projectes**

**Xarxes
socials
tècnics**

**Xarxes
socials
polítics**

Què → Qui → On

Plataformes

**Organitza-
cions**

**Espais
institucionals**

Explícita

Institucions

Xarxes
("humanes")

Espais
ciutadans

Instruments

PSPP

Blogs
projectes

Xarxes
socials
projectes

Plataformes

T

E
tè

X
so
tè

Org
C

Col·laboració

Explícita

Institucions

Xarxes
("humanes")

Espais
ciutadans

Instruments

PSPP

Tàcita

Blogs
projectes

Blogs
tècnics

Blogs
polítics

Fonts → Reflexions → Accions

Xarxes
socials
projectes

Xarxes
socials
tècnics

Xarxes
socials
polítics

Què → Qui → On

Plataformes

Organitza-
cions

Espais
institucionals

Quadre de comandament

**Petjada
política**

**Pressupostos
oberts**

**Petjada
legislativa**

**Visualització
de dades**

Transparència

Arxiu

Documents

Dades
Obertes

Quadre de comandament

Petjada
política

Pressupostos
oberts

Petjada
legislativa

Visualització
de dades

A Govern Obert

struct.

es
ces

cols
ts

Interoperabilitat

Tècnica

**Atenció
al ciutadà**

Política

**Admó.
electrònica**

Comunicació

Publicitat

Avaluació

META Govern Obert

Capacitació

Foment de la
demanda

Formació
intermediaris

Infrastruct.

Eines
obertes

Protocols
oberts

Interoperabilitat

Tècnica

Atenció
al ciutadà

Política

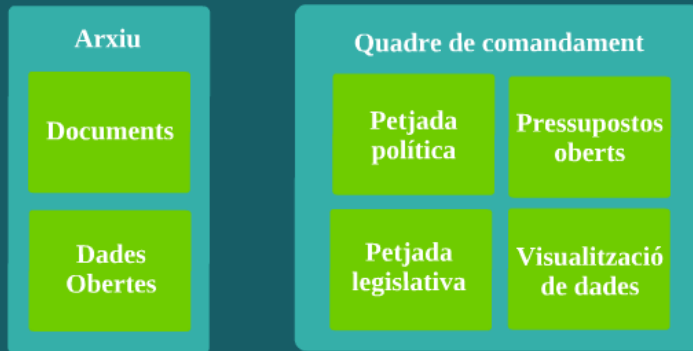
Admó.
electrònica

Comunicació

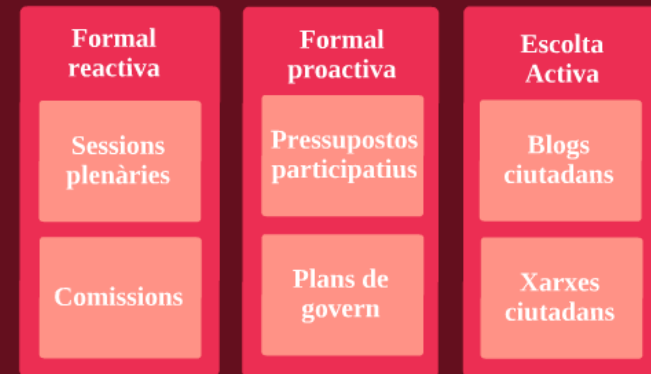
Publicitat

Avaluació

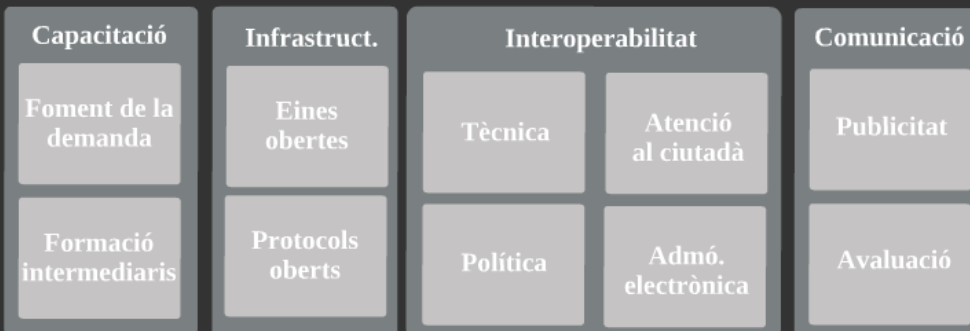
Transparència

Participació

META Govern Obert

Col·laboració

Activisme com a innovació social oberta

Incidència en el procés

Obrir el procés:
com es prenen les decisions.

Fonamentar el procés:
en base a què.

Possibilitat de replicar el procés:
utilitzant quins protocols.

Co-decisió responsable

Donar context:

transparència en el disseny.

Crear les dades obertes, per defecte:
linked data.

Contribuir a la deliberació:
facilitar estructures.

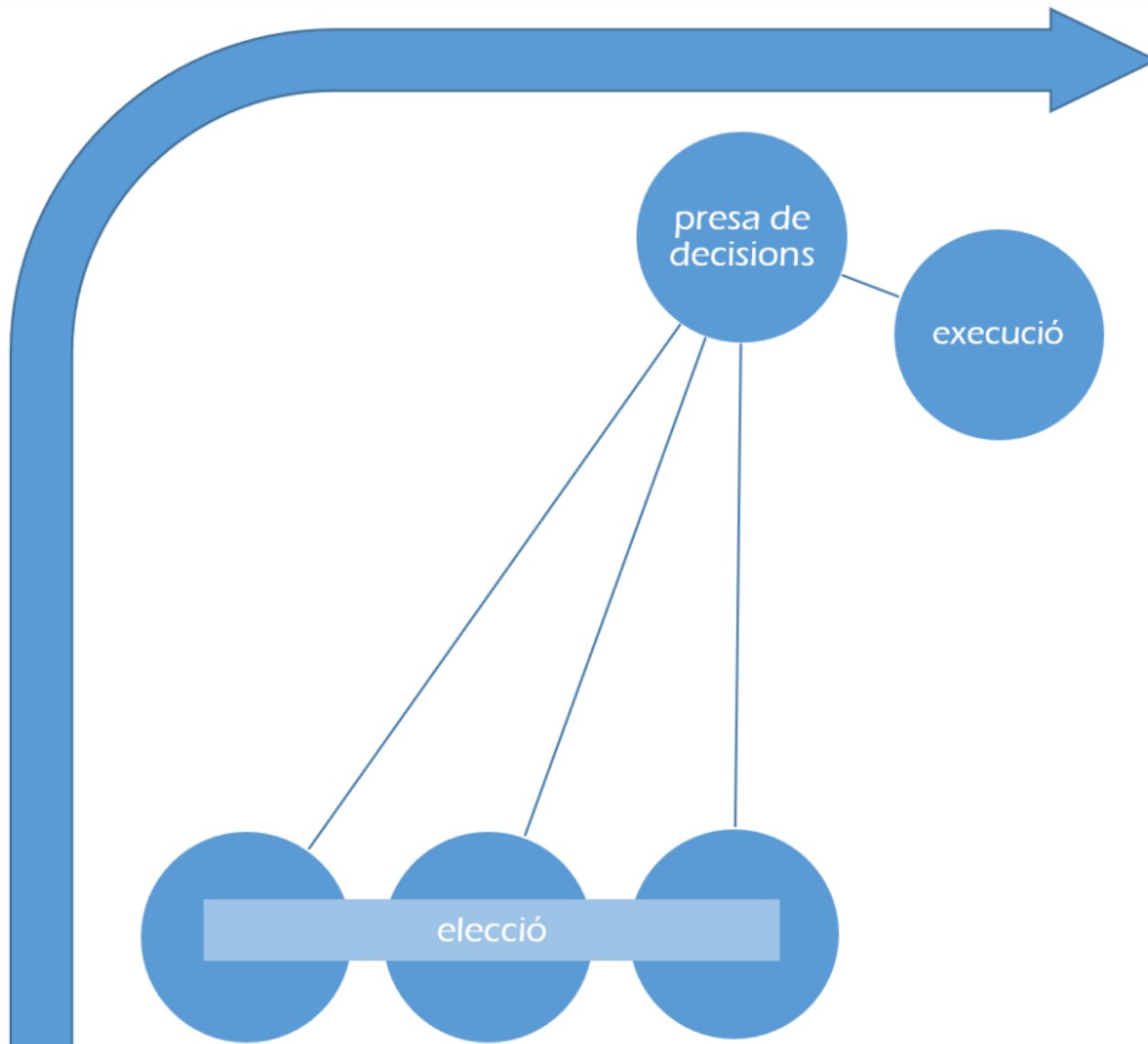
Subsidiarietat radical

Del lideratge a la facilitació:
qui coneix millor la necessitat?

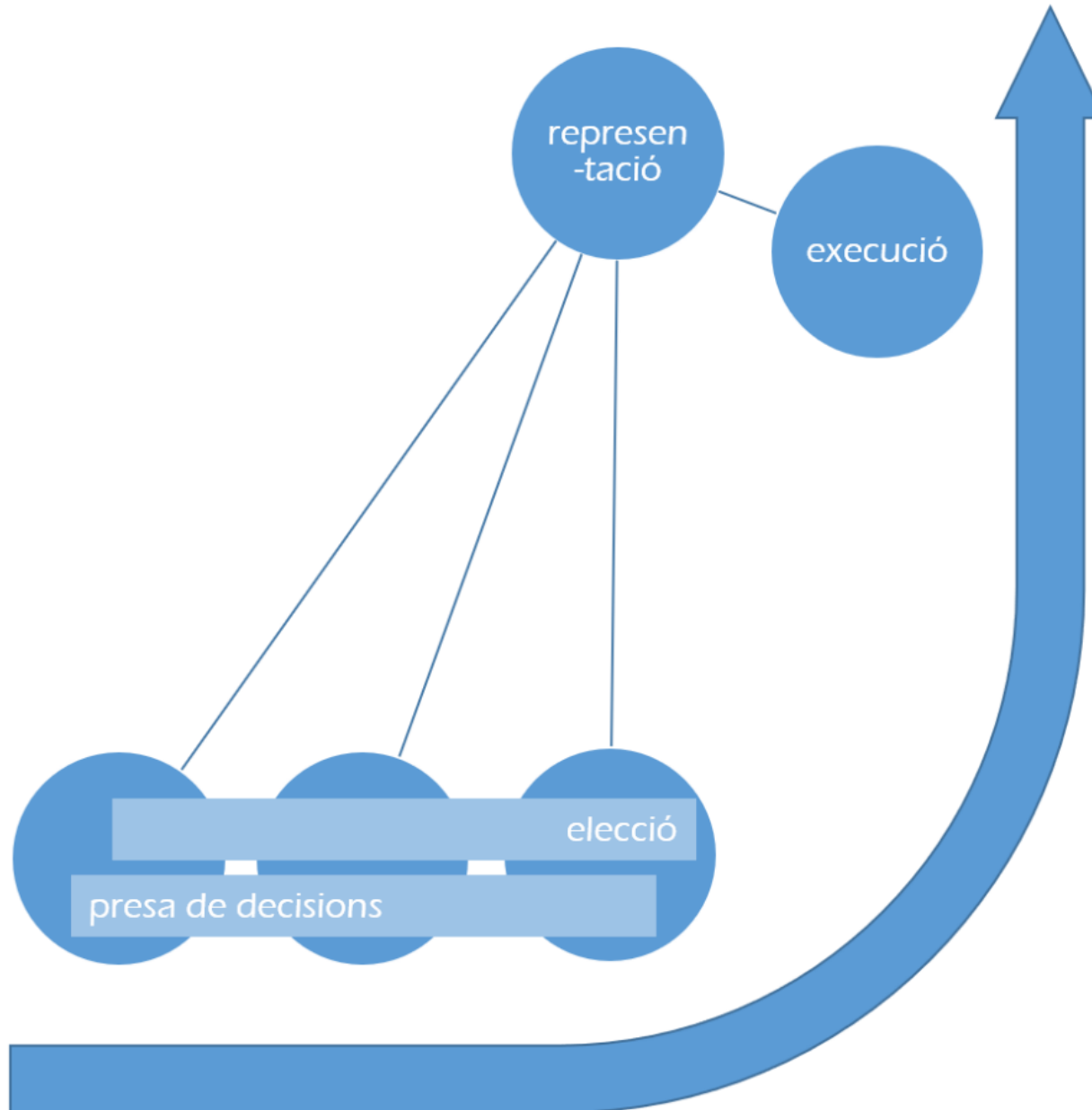
Granularitat de la presa de decisions:
filtrar informació i identificar talent.

De la participació a la codecisió:
qui està més legitimat per decidir?

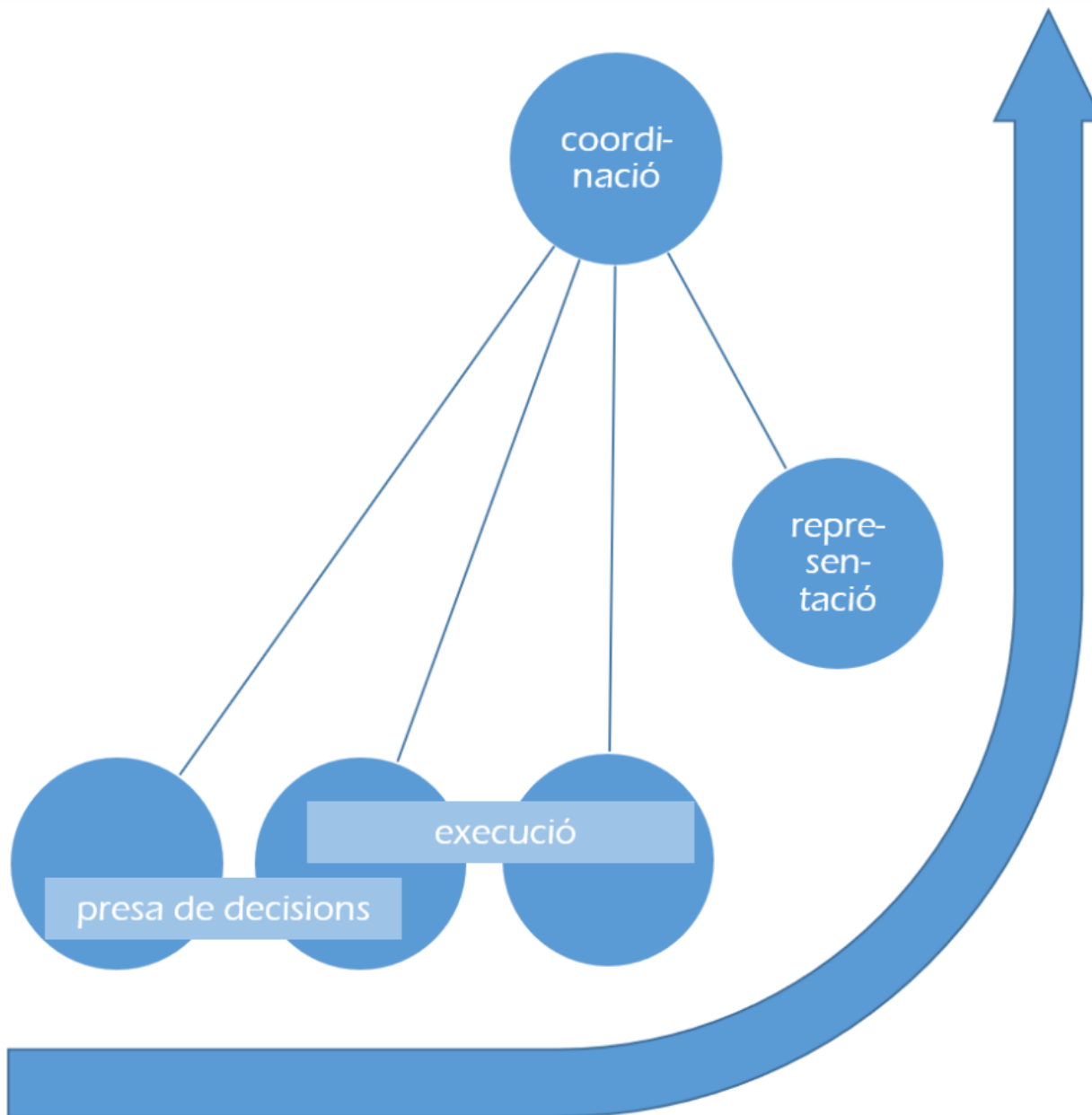
Partit jeràrquic

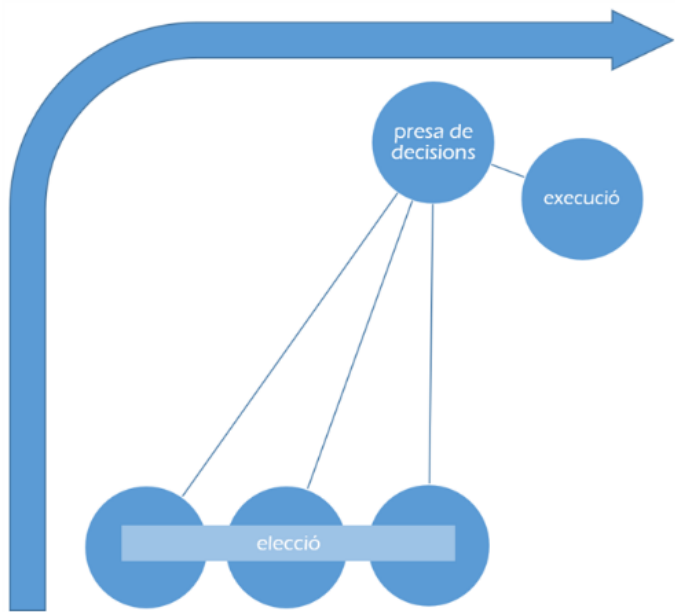

Partit assembleari

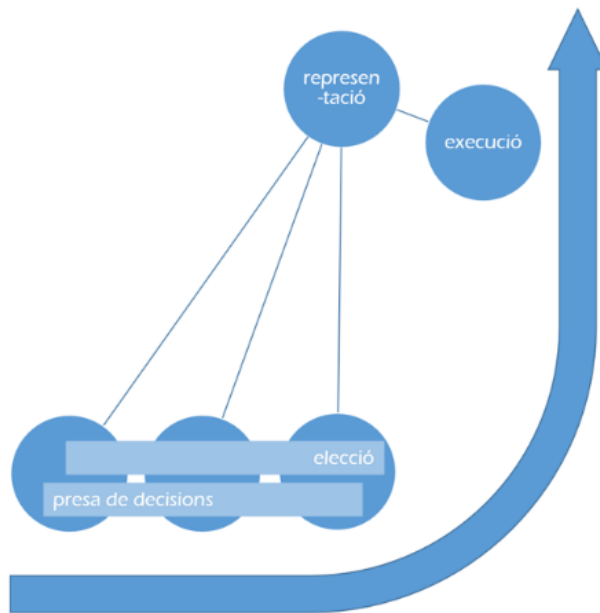

Partit xarxa

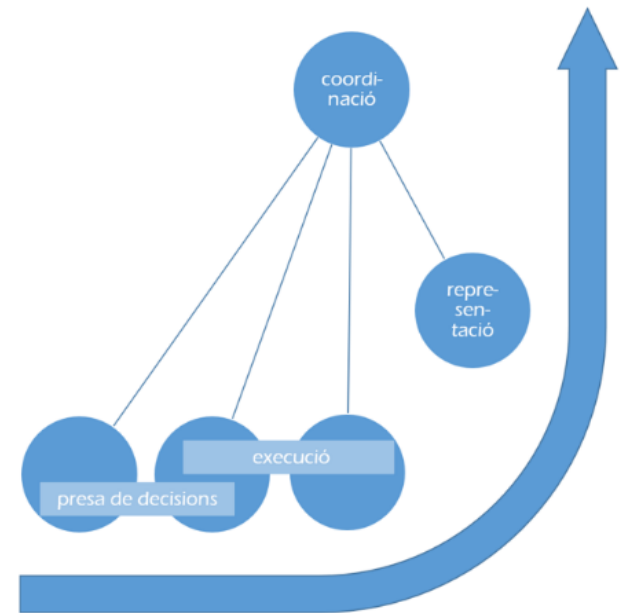

jerarquia

assemblea

xarxa

**Promoure
organitzacions
xarxa**

Característiques de la innovació social oberta

- Descentralització.
- Individualització.
- Participació "casual".

Polítiques en innovació social oberta

Ecologia
de
tasques

Donar context

Facilitar l'àgora

Promoure la interacció

Donar context

Diagnosi

Facilitar l'àgora

Objectius

Promoure la interacció

Processos

a la Governança

Polítiques en innovació social oberta

Ecologia de tasques

Donar context

Diagnosi

Facilitar l'àgora

Objectius

Promoure la interacció

Processos

a la Governança

Mites

Mite 1: Clactivisme?

Mite I: Clactivisme?

Mite II

"Un s'ha de dedicar 100%
a la política"

- la transitorietat de la política.
- la política como encàrrec o tasca.

Mite III

"Los ciutadans no en saben":

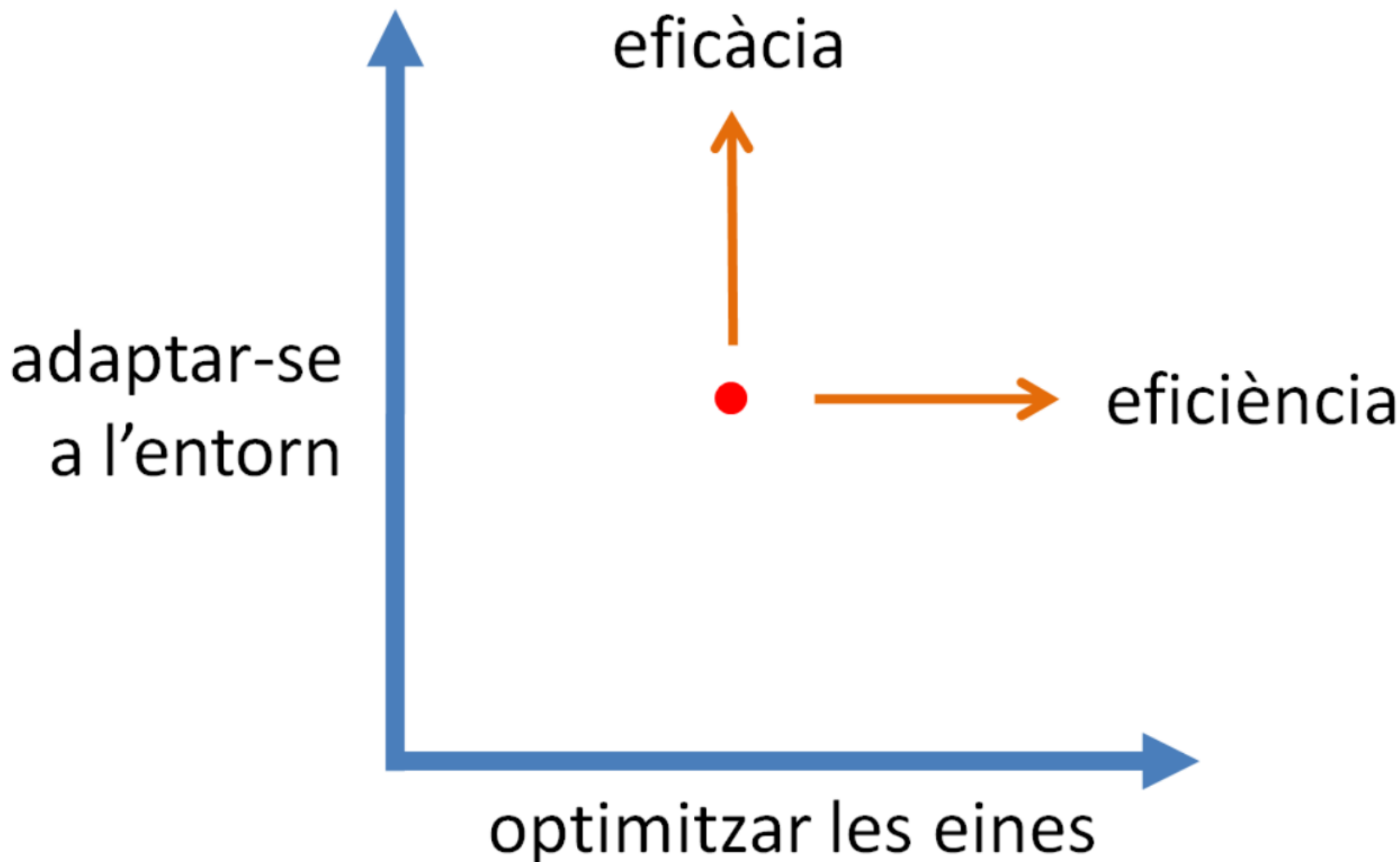
- Especializació per formació.
- Especializació per experiència.

Mite IV

"Els ciutadans no tenen temps"

- Baixar el cost de participar.
- Pujar el benefici de participar.

En resum

eficàcia

eficiència

Ismael Peña-López

@ictlogist

Diplomatura de Postgrau en govern obert local.
23 de maig de 2018, Escola d'Electes, ACM

Per a citar aquesta obra:

Peña-López, I. (2018). e-Govern, participació en xarxa i govern obert.

Diplomatura de Postgrau en govern obert local. 23 de maig de 2018, Escola d'Electes, ACM. Barcelona: FAAEE.

http://ictlogy.net/presentations/20180523_ismael_pena-lopez_-_egovern_participacio_xarxa_govern_obert.zip

Per a contactar amb l'autor: <http://contacte.ictlogy.net>

Tota la informació d'aquest document sota una llicència

Creative Commons:

Atribució - No Comercial

